

Особливості та специфіка складання бібліографічного опису електронних документів віддаленого доступу

*Блінохватова Світлана Миколаївна, завідувачка сектора
індексування документів відділу каталогізування*

Для ідентичності опису ЕР використовуються чинні стандарти:

- ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання
- ДСТУ ГОСТ 7.80:2007. Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Заголовок. Загальні вимоги та правила складання
- ДСТУ 7157:2010. Видання електронні. Інформація та документація. Основні види та вихідні відомості
- ДСТУ 3582:2013. Інформація та документація. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила
- ДСТУ 7093:2009. Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Скорочення слів і словосполук, поданих іноземними європейськими мовами
- ГОСТ 7.12-93. Система стандартов по информации, библиотечному и издательскому делу. Библиографическая запись. Сокращение слов на русском языке. Общие требования и правила

У бібліографічному описі ресурсів Інтернету можна використовувати схему спрощеного бібліографічного опису:

Основна назва [Загальне позначення матеріалу] : відомості, що належать до назви / перші відомості про авторство чи відповідальність. — Відомості про повторність видання. — Вид ресурсу. — Місце видання : Назва (ім'я) видавця, рік видання (створення ресурсу). — (Основна назва серії чи підсерії; т., №). — Режим доступу. — Інформація про джерело основної назви. — Інформація про дату перегляду.

[Загальне позначення матеріалу] — [Електронний ресурс]

При складанні бібліографічного опису ЕР слід звернути увагу на вимоги до окремих елементів:

- **заголовок опису складається мовою електронного документа**

При описі окремих веб-сторінок, якщо автор зазначений на початку або в кінці тексту, опис виконується за його прізвищем. Назва документа береться з назви сторінки. Якщо в джерелі не вказано назву, то зазначають перші рядки тексту або весь текст, виведений на титульний екран. Якщо це неможливо, тоді назву формулюють на основі аналізу тексту електронного видання й беруть у квадратні дужки.

При складанні бібліографічного опису ЕР слід звернути увагу на вимоги до окремих елементів:

- **відомості, що належать до назви**, містять інформацію, яка пояснює та доповнює основну назву
- **відомості про відповідальність** містять інформацію про осіб та організації, які відповідальні за зміст матеріалу
- **позначення виду ресурсу** включає узагальнену характеристику матеріалів, що вміщуються в ньому*
- **область фізичної характеристики** при описі ЕР віддаленого доступу відсутня

* Позначення виду ресурсу – <Електронні текстові дані>, <Електронні графічні дані>, <Електронний журнал>, <Електронні картографічні дані>, <Електронні пошукові програми> тощо.

При складанні бібліографічного опису ЕР слід звернути увагу на вимоги до окремих елементів:

- у примітці про «Режим доступу» зазначається URL адреса електронного документа. На частину документа обов'язково вказується точна електронна адреса
- джерело основної назви. Якщо електронний ресурс не має титульної сторінки, в такому разі в описі обов'язково подається джерело, з якого взято назву, а в описі зазначається: <Назва з екрана>.
- дата звернення подається в окремій примітці у дужках після адреси електронного ресурсу або як окрема примітка після інформації про джерело назви.

Наприклад:

- **Національна бібліотека України для дітей [Електронний ресурс] : [веб-сайт].** – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://www.chl.kiev.ua/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 10.05.2020.
- **Національна бібліотека України для дітей [Електронний ресурс] // Facebook.** – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/nbukids>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 10.05.2020.
- **НБУшка [Електронний ресурс] : [блог Національної бібліотеки України для дітей].** – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://nbukids.wordpress.com/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 10.05.2020.

Опис частини електронного ресурсу (статті з порталу, електронного журналу, сторінки сайту, соціальних мереж тощо) здійснюється за схемою:

Опис частини електронного ресурсу [Загальне позначення матеріалу] //
Опис електронного ресурсу, де розміщено відомості про
ідентифікувальний (цілісний) ресурс.

Наприклад:

- **Національна бібліотека України для дітей [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія : [веб-сайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: http://uk.wikipedia.org/wiki/Національна_бібліотека_України_для_дітей. – Назва з екрана. – Дата звернення: 10.05.2020.**
- **[...чи потрібні нам бібліотеки / Нині вже] [Електронний ресурс] // YouTube : [інтернет-відеохостинг]. – Електрон. дані. – Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=w9Nn_nuZ7X0. – Назва з екрана. – Репортаж з 44.47 хв. – Дата звернення: 10.05.2020.**
- **Міністр культури та інформаційної політики України Ткаченко Олександр [Електронний ресурс] // Facebook. Національна бібліотека України для дітей. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/nbukids/videos/2419284508369548/>. – Назва з екрана. – Дата публікації: 01.09.2020. – Дата звернення: 02.09.2020.**
- **Андрусак І. [Почали з'являтися перші читацькі рецензії на мій «Морськосвинський детектив»] / І. Андрусак // Facebook. Іван Андрусак. – Режим доступу: https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=3514019378629808&id=100000653423864. – Назва з екрана. – Дата публікації: 22.09.2020. – Дата перегляду: 28.09.2020.**

Електронний аналог друкованого видання:

У друкованому аналогу джерела опису наявні всі необхідні для опису вихідні відомості. Тому, якщо потрібно дати посилання саме на електронний варіант цього видання, то бібліографічний опис друкованого видання доповнюють інформацією про загальне позначення матеріалу, режим доступу, дату звернення до електронної версії та джерело назви.

Наприклад:

- **Інноваційні форми фахового зростання бібліотечного персоналу [Електронний ресурс] :** інформ.-метод. лист / Нац. б-ка України для дітей ; уклад. Т. М. Кузілова. — Київ, 2020. — 16 с. — Режим доступу: <http://www.chl.kiev.ua/mbm/Book/View/506#page/1/mode/2up>. — Електрон. версія друк. вид. — Назва з екрана. — Дата звернення: 02.07.2020.
- **Пам'ятні літературні дати 2021 року [Електронний ресурс] :** (інформ.-довід. матеріал на допомогу орг. роботи з дітьми та підлітками) / Нац. б-ка України для дітей ; уклад. Л. М. Ільченко. — Київ, 2020. — 28 с. — Режим доступу: <http://www.chl.kiev.ua/mbm/Book/View/519#page/1/mode/2up>. — Електрон. версія друк. вид. — Назва з екрана. — Дата звернення: 03.07.2020.
- **Бібліотека у форматі Д° [Електронний ресурс] :** науково-популярний журнал / Нац. б-ка України для дітей // Національна бібліотека України для дітей : [веб-сайт]. — Електрон. журн. — Режим доступу: <http://www.chl.kiev.ua/d0/>. — Назва з екрана.

Використані джерела:

1. **ДСТУ ГОСТ 7.1:2006.** Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання (ГОСТ 7.1-2003, IDT). – Вид. офіц. – [Чинний від 2007-07-01]. – Київ : Держспоживстандарт України, 2007. – 47 с. – (Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи) (Національний стандарт України).
2. **Бібліографічний опис електронних ресурсів** : метод. рек. / Держ. наук. установа «Книжкова палата України імені Івана Федорова». – Київ : Книжкова палата України, 2007. – 40 с.
3. **Грабар Н.** Інформаційні потреби та інформаційна культура в сучасному вимірі / Н. Грабар, Т. Соколовська // Бібл. форум України. – 2014. – № 3. – С. 5-7.
4. **Добко Т.** Бібліографічний опис електронних ресурсів віддаленого доступу та соціальних сервісів Веб 2.0 [Електронний ресурс] / Т. Добко, І. Антоненко, Н. Мойсеєнко // Бібліотечний вісник. – 2014. – № 4. – С. 12-21. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2014_4_5.
5. **Женченко М.** Бібліографічний опис електронних ресурсів: загальні вимоги [Електронний ресурс] / М. Женченко // Вісник Книжкової палати. – 2011. – № 4. – С. 15-18. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkr_2011_4_5.

Дякую за увагу!